

Việt Nam đã theo đuổi một chiến lược trang bị vũ khí theo hướng tranh thủ 'đồng minh'

*Lực lượng Cảnh sát Biển Việt Nam.
Airbus Military*

Trong bối cảnh tranh chấp chủ quyền tại Biển Đông có thể là ngôi nhà tiềm tàng cho một cuộc xung đột Việt-Trung, cả hai bên đều nỗ lực tăng cường vũ trang.

Tính vô tình quan trọng của quân sự, Hà Nội không bị kìm hãm bởi Bắc Kinh. Tuy nhiên, Việt Nam đang áp dụng một chiến lược trang bị vũ khí theo hướng khai thác nhân tố 'đồng minh', được cho là có khả năng 'răn đe' đối với một lực lượng như cộng hòa Trung Quốc hiện nay, vốn chưa đủ năng lực bao vây một chiến dịch lâu dài xa hẻo lánh.

Vào trung tuần tháng 01/2012, Việt Nam loan báo việc đưa mặt chiến hạm mới do chính mình chế tạo vào hoạt động.

Vài tuần lễ sau, báo chí Trung Quốc tiếp tục cuộc tham gia diễn tập ưu tiên của chiến lược ‘mưu hạm’ để bảo vệ không gian Tuyến Công nghệ Sản xuất Hạm đội Nam Hải.

Các nước tăng cường võ trang trên đây không có gì lạ, trong bối cảnh tranh chấp chủ quyền trên vùng Biển Đông được coi là ngôi nhà tiềm tàng cho mặt cuộc xung đột Việt Trung.

Tính với tầm quan trọng của quân sự, Hà Nội không bỏ lỡ cơ hội Bức Kinh. Tuy nhiên, theo nhận định chuyên gia phân tích, trong thời gian gần đây, Việt Nam đã theo đuổi mặt chiến lược trang bị vũ khí theo hướng tranh thủ ‘địa lợi’, nhờ vậy trí địa sát cận khu vực biển Trung Quốc tranh chấp, để sẵn sàng làm tiêu hao mặt đội quân đối phương.

Chiến lược này được cho là có khả năng ‘răn đe’ đối với mặt lực lượng nhà của Trung Quốc hiện nay, vốn chưa thể nâng lực bảo vệ mặt chiến dịch lâu dài xa hâu c.

Khai thác vị trí địa điểm chiến lược thông phong

Trong bài phân tích được mạng chuyên trách các thông tin về quân sự quốc phòng Defense News tại Hoa Kỳ công bố hôm 05/02/2012, ông Gary Li, trưởng nhóm Dữ liệu báo chí của Không quân và Hải quân, thuộc Trung tâm Exclusive Analysis, trụ sở tại Luân Đôn, đã nêu bật tính chất “phi đối xứng” trong chiến lược quốc phòng của Việt Nam, khai thác nhân tố địa điểm giành thế thông phong so với Trung Quốc.

Bài phân tích - tựa đề “Vietnam’s Asymmetrical Strategy: Location Offers Advantages Over China” - đã nêu bật các nước hiện đại hóa quân đội của Việt Nam trong thời gian gần đây, với mối quan tâm ngày càng tăng đối với lực lượng Hải quân.

Giới thích với trọng tâm này, tác giả đã nhận thấy điểm nổi bật chủ quyền trên Biển Đông của Việt Nam trước Trung Quốc tranh chấp, vào lúc Hà Nội đang cần phải thúc đẩy việc khai thác ưu thế ngoài khơi để đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế của mình :

“Mặt số mới đầu tiên của Việt Nam như một Bức Kinh, để kiến tạo nên kiêu hãnh vào năm 2020, đặt ra nhu cầu là phải tiếp tục tìm kiếm và khai thác. Tuy nhiên, Trung Quốc đã chứng tỏ rằng họ có quyết tâm và năng lực phải hành động ngay lập tức để ngăn chặn và kiểm soát. Để làm gián

đo n các ho t đ ng c a Vi t Nam, Trung Qu c đang trên đ ng hoàn t t vi c xây đ ng l c l ng h i quân ho t đ ng đ c ngoài bi n kh i t nay đ n năm 2050, v i chi c tàu sân bay đ u tiên c a h đã b t đ u ch y th ”.

Trong tình hình đó, chuyên gia Gary Li ghi nh n ba h ng chính trong chi n l c qu c phòng c a Vi t Nam.

Đ u tiên h t là m t lo t nh ng c g ng phát tri n c a H i quân Vi t Nam, mà b c ng t quan tr ng nh t là h p đ ng đ t mua 6 tàu ng m Kilo c a Nga vào năm 2009, v i tr giá lên đ n 3,2 t đô la, ti p theo sau là vi c ti p nh n hai h t ng h m hi n đ i Gepard-3.9, v i 2 chi c khác đã đ c đ t mua thêm.

Đ i v i chuyên gia này, Vi t Nam không ch c ng c l c l ng H i quân mà cũng quan tâm đ n ngành c nh sát bi n, khi đ t mua nhi u tàu tu n tra t T p đoàn Damen c a Hà Lan, trong đó có m t chi c có tr ng t i h n 1.000 t n có th mang theo tr c thăng.

Chi c tàu tu n tra k trên s thu c lo i l n nh t c a c nh sát bi n Vi t Nam, mang l i cho đ n v này m t s c m nh đáng k tr c đ i tàu tu n tra trên 1000 t n ngày càng đông đ o c a l c l ng H i giám Trung Qu c.

Việt Nam khéo phát huy l i th mua vũ khí t ph ng Tây

Đi m đáng ghi nh n, theo chuyên gia Gary Li, là khi đ t mua ph ng ti n c a ph ng Tây, Vi t Nam đã t n đ ng m t l i th mà Trung Qu c không có đ c trong th i đi m hi n nay : Đ c chuy n giao công ngh ch t o vũ khí.

“(Vi c mua tàu tu n tra t Hà Lan) không đ n thu n theo ki u ‘chìa khóa trao tay’.

Kèm theo các h p đ ng mua tàu là gi y phép s n xu t các tàu tu n tra nói trên ngay t i Vi t Nam, cùng v i vi c xây đ ng các c s b o trì chuyên trách. Đ u này cho phép Vi t Nam hình thành m t ngành nghi n c u h i quân và phát tri n c s h t ng cho công nghi p đóng tàu quân s trong n c.

Th i đi m hi n nay đang giúp Vi t Nam có l i th h n Trung Qu c, vì l B c Kinh không th nh p kh u vũ khí t các n c Ph ng Tây (m t ph n vì l nh c m v n vũ khí, m t ph n vì các n c s r ng các công ngh tiên ti n c a h b Trung Qu c sao chép nh đã t ng làm v i Nga)”.

Thành t th ba đ c ghi nh n là n l c tăng c ng h th ng phòng th b bìn. Gary Li ghi nh n s ki n n Đ , mà theo ông, đã đ ng ý bán tên l a siêu thanh Brahmos cho Việt Nam :

“Trong tháng 9/2011, n Đ cho bi t s bán tên l a hành trình ch ng h m siêu thanh BrahMos cho Việt Nam, đ n c này tăng c ng năng l c răn đe t b bìn c a mình, v n đã đ c trang b h th ng tên l a Bastion c a Nga.

Quy t đ nh c a n Đ không ph i là ng u nhiên vì cùng lúc công ty đ u khí nhà n c n Đ ONGC đã công b k ho ch h p tác v i Việt Nam tìm ki m và thăm dò đ u khí trên bìn Đông, t i khu v c Hà N i cho là thu c ch quy n c a mình. n Đ cũng cam k t giúp đ Việt Nam hu n luy n th y th đoàn cho đ i tàu ng m Kilo s đ c giao t năm 2014”.

Các n l c tăng c ng ti m năng qu c phòng và đ c bi t là h i quân c a Việt Nam cũng đ c nhi u chuyên gia khác ghi nh n. T t c đ u th y là các c g ng này không th m vào đâu so v i Trung Qu c.

Trung Qu c dùng H i Nam làm b phóng xu ng vùng Bìn Đông

Trong bài "An ninh hàng h i t i Bìn Đông, và tranh ch p v quy n trên bìn", đ c Trung tâm nghiên c u Center for a New American Security công b tháng 01/2012, nhà nghiên c u M Taylor Fravel đã l c qua ti n trình tăng c ng ti m l c h i quân c a Trung Qu c nh m v n xu ng Bìn Đông :

"Cho dù Trung Qu c và Việt Nam đ u hi n đ i hóa l c l ng h i quân c a h trong th p niên qua, th nh ng n l c c a Trung Qu c đã h n h n Việt Nam.

H m đ i Nam H i c a H i quân Trung Qu c, đ t căn c t i Tr m Giang, t nh Qu ng Đông, t p trung m t s chi n h m thu c lo i m nh nh t trên bìn hi n nay c a Trung Qu c, trong đó có đ n 5 trong s 7 khu tr c h m hi n đ i mà Trung Qu c đã t phát tri n trong vòng 10 năm qua.

H m đ i này còn bao g m tàu đ b Côn Luân S n, m u h m đ b đ u tiên c a Trung Qu c, có l c r n c 20.000 t n, và có th ch theo nguyên m t ti u đoàn th y quân l c chi n.

Nam H i là h m đ i m nh nh t trong s ba h m đ i hi n nay c a H i quân Trung Qu c. T năm 2008 đ n nay, sáu tàu chi n Trung Qu c đã tham gia vào ít nh t là m t chi n đ ch h t ng ch ng h i t c v ùng V nh Aden. Đ y là l n đ u tiên mà H i quân Trung Qu c đi xa nh th , và H m đ i Nam H i là đ n v đã t ch c m t n a trong s 8 đ i tàu đi đ n V nh Ade.

Việt Nam cũng đã mua 2 tàu khu trục loại Gepard vào năm 2006 và đã được giao vào năm 2011, cùng với 37 chiếc tàu khác trong giai đoạn 2004 - 2010, trong đó có 24 chiếc Su-30MK hiện đại.

Nhìn chung, những phản ứng tiêu cực mà Việt Nam tìm cách trang bị cho mình cho thấy là Việt Nam đang phát triển những phản ứng tiêu cực nhằm ngăn chặn Trung Quốc sẽ dùng hải quân trong tranh chấp ở Biển Đông."

Yếu tố đầu gối thiên hoàn toàn về phía Việt Nam

Đi với chuyên gia Gary Li, người ta có thể nghĩ về những hiểu quả các nhà báo nói trên của Việt Nam trước các mối đe dọa quân sự to lớn của Trung Quốc. Tuy nhiên, theo chuyên gia này, về mặt chiến lược, Việt Nam hiện có một số lợi thế so với Trung Quốc :

"Khác xa hình ảnh những yếu hèn mà họ từng cho thấy, Việt Nam hiện nay nắm giữ một số đảo lớn và đa số bãi đá ngầm tại quần đảo Trường Sa, trong khi Trung Quốc chỉ có không đầy một chục hòn đảo.

Lực lượng hải quân của Trung Quốc có vẻ lớn và hiện đại hơn, nhưng họ sẽ phải di chuyển xa hơn để đến nơi có tranh chấp.

Ngược lại, Việt Nam đòi hỏi các vùng ngay trước cửa nhà. Đối tàu tấn công cao tốc trang bị tên lửa và tàu ngầm có thể tùy nghi tiến hành tấn công và rút lui an toàn về các cảng dọc theo bờ biển, trong lúc họ mới tiến công của Trung Quốc sẽ ít nhiều bị tổn thất."

Tóm lại, theo ông Gary Libya, Việt Nam không cần phải đầu tư vào Trung Quốc về số lượng tàu chiến, mà chỉ cần áp dụng lý thuyết về chiến tranh du kích của mình trên đất liền.

Một chiến lược phi đối xứng, phải hợp với việc tạo thành liên minh với các đối thủ của Trung Quốc, sẽ mang lại ưu thế cho Việt Nam trong trường hợp xảy ra xung đột.